

Duhovne vaje za možel!

V petek dne 17. decembra zvečer se začnejo duhovne vaje v Diocesan Retreat House — 18485 Lake Shore Blvd. Telefon KE 7370. Vabim vas, možje in fantje, ki razumete slovensko: Pridite, da se v pričo Jezusa pogovorimo o naših najvažnejših življenjskih vprašanjih in se damo razsvetliti od božje luči tistega, ki je o sebi rekel: "Jaz sem luč sveta." Prepričan sem, da nobenemu ne bo žal, ampak bo dneve duhovnih vaj blagoval vse dni svojega življenja. Kdor Jezusa po bližje spozna, temu novo sonce v duši zasveti.

Udeležiti se morejo duhovnih vaj tudi taki, ki se doslej niso še nikjer prijavili. Odločite se še zadnji trenutek in pridite s prijavitelji v petek zvečer ob 6. uri in se javite v ofico Retreat House. Ob 7. uri je večerja, ob pol devetih pa začetek duhovnih vaj. Končali bomo v nedeljo popoldne ob 4 uri. Na srečno svidenje. — Škof Gregorij Rožman, voditelj duhovnih vaj.

VESTI IZ SLOVENIJE

SFORZA O TRSTU. — Grof Sforza, ki je v sedanjem italijanskem režimu zunanji minister Italije, je star diplomat iz stare nacionalistične šole. Volk pač spremeni dlako, ne pa narave. Zato je ta mož eden najbolj nevarnih nasprotnikov Slovencev v vprašanju Trsta in Primorske. Sedaj je ta zunanji minister Italije že skoro prepričan, da bo Italija, ki je padla zaveznikom v hrbet in šla s Hitlerjem končno dobila od istih zaveznikov po spretnih svojih diplomatskih zvezah (in seveda po neizmerni nerodnosti

titovcev, ki so pobijali ameriške letalce) Trst v svojo last. 8. decembra je govoril ta mož v italijanskem parlamentu: "Jaz vas formalno zagotavljam, da obljuba treh velesil (o vrnitvi Trsta Italiji) še drži in da je bila nedavno znova obnovljena. Zapadne velesile so me izrečno prosile, naj to naznamim." — Laško upanje, da iztrgajo za stalno Trst iz slovenskega ozemlja, kamor po naravi pada, je torej veliko. To je ena žalostnih posledic politike jugoslovanskih komunistov.

(Dalej na 3. strani)

Novih 1000 Slovencev odhaja v Argentino

V taborišču Spittal ob Dravi je v drugi polovici novembra argentinski konzul izdal nad 1000 vizumov. Taksa za vsak vizum znaša 49 dolarjev, ki jih plača IRO. Vsi ti begunci bodo predvidoma odpotovali tekom prihodnjih tednov v Argentino. — Iz tega taborišča odhajajo sedaj družine onih družinskih poglavarjev v Kanado, ki so tja emigrirali že pred meseci. — Vsi begunci, ki jih IRO ni sprejela, so morali zapustiti IRO taborišče v Spittalu in so bili premešeni v taborišče Kellerberg. — Primarij dr. Tine Meršol je imenovan za predsednika mednarodne zdravniške komisije, ki bo pregledovala invalide in druge bolne in nesposobne DP-je po vseh taboriščih ameriške, nemške in francoske zone Avstrije. IRO bo poskrbela tudi za bolnike in invalide in ne bo nihče nasilno vrnjen domov, delazmožni invalidi pa se bodo izvežbali v kaki obliki, da si bodo lahko sami služili kruh.

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI SE BEGUNCEV S KAKIM DOLARJEM

Trl na dan

Divji prašiči prihajajo v velikih trumah iz Nemčije v Švico. Tako trdijo poročila. Najbrže iz ruske cone.

Nekdo je izumil idejo, da bi predsednik Truman imenoval Rooseveltovo vdovo za državno tajnico (urad ameriškega zunanjega ministra). Ha!

Proletarec je povedal svojim zvestim, če do decembra ne zbere \$5.000, bo prenehal. Zadnji teden poroča, da je nabral že nad \$4.000. Proletarec je lahko ponosen na take prijatelje. Če bi kak katoliški list začel s tako akcijo, bi v najboljšem slučaju zbral \$39.45. Kredit, komer gre!

Jugoslavija ostane v Sovjetskem bloku

Belgrad. — Oficijsko glasilo jugoslovanske komunistične stranke Borba piše, da so popolnoma neutemeljene vse govorice, da je jugoslovanska vlada sklenila kake tajne politične ali vojaške pogodbe z Združenimi državami ali Veliko Britanijo. Jugoslovanska vlada tudi ne vodi nikakih pogajanj z Združenimi državami, da bi bila deležna dobrot evropske obnove po Marshallovem planu. Po poročilu Borbe ni nič res, da bi Jugoslavija nameravala zapustiti svojo zvezo s Sovjetskim blokom in stopiti v ozke politične vojaške ali gospodarske zveze z zapadom. Borba označuje vsa taka poročila za lažljivo izkoriščanje jugoslovanskega spora z Kominformo. Borba naglašja, da Jugoslavija sklepa samo, take trgovinske pogodbe, ki morejo koristiti razvoju socialističnega gospodarstva v Jugoslaviji. Borba demantira dalje, da bi bil Edvard Kardelj imel daljše razgovore z ameriškim delegatom Dulesom med zasedanjem glavne skupščine Zveze narodov v Parizu. Najodločnejše pobija Borba italijansko vest, da je bila na otoku Brioni v Jadranskem morju med Jugoslavijo in Združenimi državami sklenjena pogodba, po kateri bi Združene države Amerike jamčile Jugoslaviji varnost v slučaju, da bi jo napadla Sovjetska Zveza. Broba napada tudi italijansko komunistično stranko in njene časopise. Izrečno naglašja, da Jugoslavija ne namerava skleniti nobene politične pogodbe z zapadom in napada Amerikance, češ, da oni skušajo postreževati in poglobljati spor med jugoslovanskimi komunisti in Kominformo, da bi Jugoslavijo izolirali od vseh njenih prijateljev in tako potem izrabljali njeno oslabelost.

Požar v Toronto

Toronto. — 4 osebe so se smrtno ponesrečile in 2 sta bili ranjeni v požaru, ki je nastal v večji stanovanjski hiši v Torontu.

Ne odlašajte!

Nabavite si BESEDNIAK DR. KERN dokler je še zaloga. Naročite ga lahko v naši upravi. Pošljemo tudi po pošti, če pošljete \$5.25 v ameriških dolarjih. Ameriška Domovina 6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, O. U. S. A.

USLUŽBENCI PRI OHIO BELL CO. IN BOŽIČNICA

Kakor vsako leto bodo tudi letos peli uslužbenci The Ohio Bell Telephone Co. v poslopiju gl. stana te družbe — božične pesmi. Program bo oglaševan na 27 radijskih postajah od 11:30 dop do popoldne na 24. decembra. Tri radijske postaje bodo prenašale ponatis programa tudi pozneje.

F. P. Merrick, trgovski poslovodja Ohio Bell Co. pravi, da boste program lahko slišali, če naravnate radijske postaje WHK ali WGAR ob 11:30. Randolph Eide, predsednik Ohio Bell Co. bo imel ob tisti priliki svojo običajno božično poslaničo.

Naša božična številka

Letos bomo izdali našo božično številko že v ponedeljek 20. decembra. Tako zgodaj zato, da jo bodo do božiča dobili vsi naši naročniki v Zed. državah in Kanadi. Drugje, v Anglijo in drugod, seveda, nekaj kasneje, čemer pa ni pomoči.

Letošnja božična številka bo zelo lepa. Lahko rečemo, da lepše in bogatejše še nismo izdali. Sami boste to priznali, ko jo dobite v roke.

Tiskali bomo nekaj več božičnih števil in kdor bo hotel, jo bo lahko naročil in jo kam poslal. Ako nam pošlje 15c v znak, ali izročiti tak znesek v našem uradu, mu jo pošljemo kamor želi. Seveda, dokler jo bo kaj v zalogi.

Ako bi se kateremu našemu naročniku slučajno izgubila na pošti, naj nam sporoči in posla- mu bomo drugo. Nočemo, da bi bil kateri naših dobrih naročnikov brez nje.

Našim raznašalcem v Clevelandu bomo zabičali, da posebno pazljivo raznašajo božično številko prihodnji ponedeljek in da naj jo varno izročijo. Seveda, če bodo pridni in vestni, se tudi ne bodo branili, če jim takrat podarite kaj malega kot božično darilo, kot je to običaj.

Titova delegacija

Pariz. — Sedaj, ko delegacije pri Zvezi Narodov zapuščajo Pariz, pripovedujejo, da je najbolj žalostno ulogo pri tem zasedanju igrala Titova delegacija. Nihče ni maral Titovih ljudi. Oni sami so skušali biti bolj zvesti komunist, kot Višinski in parkrat zopet neprimerno in neotesano nastopili. Sovjeti pa so jim pri vsaki priliki dali vedeti, da jih ne žele v svoji družbi. Titova delegacija je štela 64 članov.

Naivni zahodni svet in igra med moskovitarji in titovci

Švica, Zeneva, v decembru 1948. zanesli strah in trepet pred nami v narod.

Kakor so časopisi poročali, je bila v Beogradu proslava petletnice takozvane "osvoboditve" ob prisotnosti maršala Tita in diplomatskega kora. Kakor zahodno časopisje z očitnim zadovoljstvom poroča, je imel ob tej priliki Moša Pijade, podpredsednik takozvanega jugoslovanskega parlamenta, predavanje, v katerem je povdaril, da so Združene države in Anglija dale jugoslovanskim partizanom prej pomoč kakor Sovjetska Rusija. Žal, res je, da je ta ugotovitev Moše Pijade točna, toda točno je tudi, da voditelj Jugoslovanskih komunistov in Moša Pijade tega dejstva od leta 1945 pa do novembra 1948, to je več kot tri leta, sploh niso priznavali, ampak celo tajili.

Kdo je Moša Pijade. On je kot ideolog komunistične stranke eden glavnih krivcev za grozne masovne pokolje, ki jih je vršila takozvana osvobodilna fronta v Jugoslaviji. On je bil tisti, ki je kot ideolog komunistične stranke zagovarjal in celo predlagal likvidacije že v letu 1942. Svoj predlog je utemeljeval na sledeči način: "Samo živi ljudje vladajo in ne mrtvi. Naše nasprotnike moramo torej likvidirati, kajti mrtvi nam več ne morejo biti nevarni. Obenem pa bomo s tem kar."

Zakaj to pišejo? Zato, da varajo zahodni svet, ki še vedno ni spregledal, da ga komunisti načrtno, da uporabimo njihov izraz, varajo.

Zahodni svet bi bolje storil, če bi resno začel misliti o tem, da gre za dogovorjeno igro med moskovitarji in titovci. Razumljivo je, da je Moskva za to igro izbrala najbolj pravoverne in vnete valpete. Janez Pokljarni.

Obenem pa bomo s tem kar.

Razne najnovejše svetovne vesti

NEW YORK. — V Madison Square Garden so komunisti in Wallacovi sopotniki priredili večji zbor, ki so ga imenovali "Rally for peace." Sovjetski ambasador Aleksander Panjuškin bi moral biti eden glavnih govornikov, pa ni prišel, ampak je poslal pismo v katerem se izgovarja, da je bil bolan. Govoril je "rdeči dekan" iz Canterbury, Johnson, ki je takoj naslednji dan odpotoval v Anglijo. Tretji govornik je bil Henry Wallace.

Panjuškin je v svojem pismu omenil, da je ta zbor obenem proslava obletnice oktobrske socialistične revolucije in 15. obletnice odkar so Združene države in Rusija upostavile redne diplomatske odnose. Panjuškin izraža željo, da bi se odnosi še zboljšali.

"Rdeči dekan" je govoril o tem, kako bi morali Angleži in Amerikanci bolje razumevati Ruse, njihove želje in zahteve. Povdarjal je, da so amerikanski znanstveniki sami izjavili, da sta Rusija in Kitajska neranljivi z atomskim orožjem. Naglašal je, da Rusija neče vojske. Obtoževal je Ameriko, da nadaljuje gradnjo vojaških baz in da se zato Rusija in vzhodne dežele vojske boje. Poveljeval je rusko odprnost pri Stalingradu in komunistično borbenost v Grčiji in Kitajski. Ponavljal je, da davno razgaljeno neresnico, da je v balkanskih komunističnih državah popolna politična, gospodarska in verska svoboda in enakopravnost.

Henry Wallace je obtoževal Združene države in Veliko Britanijo, da zalopirata navzdol po poti, ki vodi najprej v enostransko, sebično izkoriščanje več kot polovice sveta in potem v vojno. Za govorjenje in propagando o novi vojni je Wallace na pravil odgovorne "ameriške imperijaliste in militariste." Svetoval je, naj bi Amerika namesto, da glasuje za veliki vojni proračun, uporabljala več denarja za obnovo sveta. Pozival je duhovnike, naj prepričajo predsednika Trumana, da opusti mrzlo vojno in da se ponovno sestane s predsednikom Stalinom radi mirnega dogovora in ureditve vseh spornih mednarodnih vprašanj.

SEOUL, KOREJA. — Casopisje Južne Koreje poroča, da so komunisti iz Severne Koreje v obmejnih krajih skušali organizirati bojkot vladne odredbe, za zbiranje riža. Komunisti so organizirali nasilne upore in napade na organe vlade Južne Koreje. Sedem uradnikov je bilo že ubitih.

VATIKAN. — Papež Pij XII. je sprejel v oficijelni avdijenci predsednika italijanske republike Luigi Einaudi. Avdijenca se razlaga kot oficijelno priznanje italijanske republike s strani Vatikana. Papež je pri tej priliki priporočal naj Italija obnovi svoje napore za združenje vseh evropskih narodov v demokratično organizirano federativno enoto.

NANKING. — Poleg vesti, da bi predsednik republike imel odstopiti, sedaj objavljajo vladni krogi tudi poročila, da bo Chiang Kajshek sam sprejel v vlado par ljudi, ki so znani kot taki, ki so imeli stalne zveze s komunističnimi vojaškimi in političnimi voditelji. Poročajo, da so prizadete osebnosti že dale svoj priključek, da vstopijo v novo vlado Kistajske. Z bojišča pri Pengpu poročajo, da je kitajska vojska imela nekaj uspehov proti komunistom. Kitajski parlament je poslal direktno prošnjo za pomoč naravnost na kongres USA.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Božičnica. — St. Clair Recreation Center bo priredil svojo božičnico na 62 in St. Clair v sredo dne 22. decembra popoldne od štirih do šestih. Po božičnici bo tudi ples. Otroci bodo dobili božična darila, videji bodo lepe slike in poslušali godbo. Med plesom bo igral orkester Benny Bivens. Ples bo trajal od devetih zvečer do polnoči. Vstopnine ni.

Ropari na delu. — Oni večer sta vstopila v prodajalno John Zalarja na 5256 Superior Ave. dva moška in zahtevala denar. V prodajalni je bil takrat Zalar sam, toda v kleti so bili odjemalci, ki so izbirali blago Roparja sta ga prisilila, da je odprl blagajnico, iz katere sta vzela \$2.000, od njega samega \$25 in od kupcev, ki so prav takrat prišli iz spodnjih prostorov, še \$38. Roparja sta trgovca in odjemalce zaprla v malo shrambo, vrata založila z zaboji in odšla. Zalar je nato poklical policijo.

Najden denar. — Mala vsota denarja je bila najdena na E. 60. cesti. Kdor ga je izgubil naj se zgasi pri Mrs. Tomšič, 1193 E. 61. St.

Vabilo na sejo. — Članice društva Jutranga zvečda št. 137 ABZ naj pridejo v velikem številu na sejo nočjo v 7.30 ura na zbiranje in priprilo in fina okrepčila.

Važna seja. — Društvo Dvor Baraga št. 1317 vabi na sejo jutri večer ob 7:30 v šoli sv. Vida, soba št. 2.

Novi uradniki. — Društvo Katoliških Borštnarjev št. 1640 je izvolilo za prihodnje leto sledeči odbor: Duhovni vodja Msgr. Vitus Hribar, nadborštnar Frank Martič, bivši borštnar Sebastian Trampuš, podborštnar Al Grmek, govornik Matt Velikonja, zapisnikar Anton Grosel, 16615 School Ave., PO-8934, fin. tajnik John Jalovec, blagajnik Anton Cek Jr., nadzorniki: Joseph Frisel, Frank Mesec, Louis Kozel, konduktorja Joseph Jevnikar, Frank Kapel, vratarja Louis Paušek, F. Germovsek, zdravnik dr. Carl G. Opaskar. Seje so vsak drugi četrtek v mesecu ob 7:30 zvečer v cerkveni dvorani Marije Vnebovzete.

Letna seja. — Letna seja oltarnega društva župnije sv. Vida bo v nedeljo popoldne po cerkveni pobožnosti. V nedeljo, dne 19. t.m. okoli druge ure popoldne naj torej pridejo vse članice v šolski dvorani pri sv. Vidu. Slišale bomo tudi poročilo glavne seje Zveze oltarnih društev. Prinesite tudi nekaj kot dar za rojstvo Jezusovo, kot dobre častilke presv. Rešnjega Telesa.

NOVI GROBOVI

Frank Kosar Po kratki in mučni bolezni je preminul v mestni bolnišnici Frank Kosar, 1315 E. 49 St. Bil je star 66 let. Tukaj zapuščajo soprogo Mary, roj. Speh, štiri pastorki: Antonija Peterne Ines Rose Kern, Anna Mrhar in Agnes Schweisinger. Rojen je bil v Videm na Stajerskem, kjer zapuščajo brata in sestro. V Ameriki je bival 40 let. Bil je član pod št. 5. SMZ in locaj št. 5. tesarske unije. Pogreb bo v sobo o popoldne ob 3. uri iz Želetovega pogrebnega zavoda na Highland Park.

Vidite, tako sekajo pa božična drevesca v Kanadi ter jih pošiljajo v Ameriko in kam še vse. Vsako leto pošljejo iz Kanade več milijonov skrbno izbranih božičnih drevesc. Slika je bila povzeta v Newcastle, Canada.

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor)
 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio
 Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države \$8.50 na leto; za pol leta \$5.00; za četrt leta \$3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$10.00 na leto. Za pol leta \$6, za 3 mesece \$3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$8.50 per year;
 \$5 for 6 months; \$3 for 3 months.
 Canada and all other countries outside United States \$10 per year. \$6 for 6 months, \$3.50 for 3 months.

1948	DECEMBER	1948
S	M	T
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

Entered as second-class matter January 8th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 246 Thurs., Dec. 16, 1948

Nekaj vzrokov Titovega spora z Moskvo

Ze pred sporom je Tito zabredel v gospodarske težave. Hoče naenkrat napraviti iz pretežno poljedelske države kot je Jugoslavija v petih letih industrijsko državo ki bi v glavnih panogah industrijske proizvodnje bila samostojna in neodvisna. To seveda ne gre kar tako. Zlasti to ne gre, če hoče istočasno ko silijo vso deželo, da proizvaja več kot normalno, uničiti vse dotodanje gospodarske činitele in v gospodarski organizem postavljaš na glavo, predno si mogel namesto starih ustanov vpeljati nove. To pa dela Tito. Njegovim komunistom je pred vsem važno, da uničijo "vse sledi kapitalizma" kakor se oni izražajo. V resnici jim gre za to, da nad vsem premoženjem kar ga narod ima, zagospodari komunistična stranka, da ne bo v državi nobene plasti naroda, ki bi bila od komunistične stranke in vlade neodvisna. Ko Tito dela te gospodarske prevrate in preukuje, hoče istočasno, da bo v Jugoslaviji mnogo gradil. Sicer mu ne gre za to, da bi gradil za potrebe naroda ali vendar graditi hoče, da se bo reklo, da je komunistični režim nekaj zgradil in da bo komunistična vlada Jugoslavije mogla kolikor toliko neodvisno od zunanje industrije vladati in gospodariti.

Titov petletni načrt ne računa z normalnimi možnostmi, zlasti ne z normalnim delom. Komunisti so pri izdelavi načrta predvidevali, da bo ves narod v državi delal "udarniški." To se pravi, računali so, da bodo narod prisilili, da dela več kot more in kar največ zastoni. Komunisti so računali, da jim bodo vse dežele za železno zaveso pomagale pri izdelavi petletnega načrta. Pokazalo pa se je, da so tudi komunisti med seboj samo brezobzirni sebičnejši.

Takoj od vsega početka je Titu manjkalo kvalificiranih delavcev. To je bilo slabi pri delih, ki jih potrebuje Jugoslavija sama ni delala. Tito je dovolil, da so prišli "strokovnjaki" iz Rusije. Dal jim je posebne ugodnosti, posebne plače, posebne nakaznice za živila in udobnosti za stanovanja. Deloma si je Tito pomagal z nemškimi vojnimi ujetniki, ki jih še vedno zadržuje v Jugoslaviji.

Da bi čim hitreje vzgojil svoje ljudi, je Tito poslal komunistično mladino na strokovne tečaje v Rusijo, Čehoslovaško, Poljsko, da si tam pridobijo potrebno strokovno izvežbanost.

Titu pa je manjkalo tudi vsega drugega, da bi mogel uspešno izvajati tak načrt. Ni bilo avtomobilov, ni bilo avtomobilskih delov in gum. Manjkalo je vse preciznejše orodje. Imel je premalo bencina in nafte. Ni bilo strojev težje vrste, ni bilo anilinskih barv, ni bilo električnega materiala, ne bakrenih cevi, ni bilo telefonsko-telegrafskega materiala itd. Vse to je Tito moral nekako oskrbeti od držav za rdečo zaveso, ker od drugod ni mogel in ni hotel nič vzeti.

Titovi komunistični bratci in protektorji pa so videli maršalovo slabost in jo izkoristili. Vsako reč je moral Tito drago predrago plačati. Najhuje je izkoristila Jugoslavijo Sovjetska Rusija sama. Po njenem nalogu se je izvažalo iz Jugoslavije v Rusijo vse kar je imelo količjak vrednosti. Vse je šlo "na račun plačil za petletni Titov načrt!" Takele so bile te prisilne dobave iz Jugoslavije, da navedemo samo nekatere: 50 vagonov hroma iz rudnikov v Skoplju, 200 vagonov magnezita iz zlatiborskih rudnikov, bakrene rude iz Trepče in Bora po 40 vagonov tedensko, iz istih rudnikov po 200 vagonov svinčene rude. Rusija je sproti odpeljala vso jugoslovansko proizvodnjo zlata in srebra. Poleg tega je moralo v Rusijo iti mnogo poljedelskega blaga: meso, sladkor, kože, tobak, pa tudi vse oblačilno blago, ki ga je Jugoslavija izdelala. Tito je v družbi svojih tovarišev in vsled svoje domišljavosti in gospodarske nepremišljenosti svojih sodelavcev prišel iz dežja pod kap. Ne samo, da petletnega načrta ni mogel izvajati, ampak so mu zavezniki komunističnega bloka pili življenje in vire gospodarjenja tako močno, da je moral to na nek način prekiniti, sicer bi itak tudi on sam in njegova politična stranka morala hitro dati življenje. Tito se je zato uprl dokler je v Jugoslaviji vendarle še kaj bilo, dokler je še mogel upati, da si bo mogel kako pomagati.

Preokref je bil zanj dvakrat hušji, ker je mož le komunističen politik, globoko zakopan v kri revolucije, preveč obložen z vsakovrstnimi zločini, da bi se mogel obračati na svoj narod v nekakem zaupanju, da bo tam našel oporo kadar ga bije tujina. Ugotovil je, da so med komunisti že bile organizirane saboterske skupine, da ima že opozicijo v sami vladi. Poprijel se je obupnega posla čiščenja in ubijanja vseh svojih nasprotnikov na eni strani in iskanja pomoči v trgovini z zapadom.

Ker ljudstvo v Jugoslaviji ve, da bi v slučaju Titove propasti nabrže prišel še kak hušji eksponent Moskve, ne more pa računati na nikako pomoč od nikoder, če bi samo poprijelo za orožje odpora proti Titu, si je Tito doslej podaljševal življenje. Vedno huje pa ga gospodarstvo stiska in vedno bolj nujno potrebuje pomoči od zapada. Kakor

NOVINE

ZA SLOVENCE "SLOVENSKE KRAJINE" V AMERIKI

Slovenci - Prekmurci - Vendi

Nekoliko vesele pozornosti je zbudilo na "Prekmurkem večeru" v Clevelandu (21. nov. 1948), ko je govornik omenil, da je ime Prekmurški Slovenci nastalo šele po prvi svetovni vojski in da ga prekmurški Slovenci splošno ne rabijo. Vsa stoletja nazaj so se oni imenovali Slovence in svojo deželo Slovensko Krajino. Oni so enostavno Slovenci, druge Slovence pa imenujejo Štajerce, Kranjce, Korošce. V pojasnilo so drugim radi pojasnjevali, da so oni "ogrski" Slovenci, t. j. da bivajo v ogrski državi. Madžari pa jih niso nikoli hoteli s tem pravim imenom imenovati. Vse ogrske (šolske in druge) knjige jih imenujejo "Vende." Zdi se, da je to ista beseda kot nemška "windisch" za Slovence. V besedi je nekoliko zaničljivega tona. V ogrskem izrazu morda malo manj kot v nemškem. Madžarom je šlo za to, da bi svetu prikrižali, da v madžarski državi živi narod, ki enako govori in se enako imenuje kot narod južno od Mure. Ime Slovenci preveč kriči, da spadajo Slovenci severno in južno od Mure skupaj. V Bethlehemu, Pa., izhaja za tamkajšnje luteranske prekmurske Slovence že 28 let "Amerikanski Slovinci Glas" (t. j. Ameriški Glas Slovencev). Pisan je z madžarskim pravopisom in tudi v ogrskem duhu. Angleški podnaslov je: "American Windish Voice." Naslov tega lista je dvakrat zanimiv: prekmurske Slovence imenuje samo "Slovenec" (Slovincov Glas), angleško govorečim Američanom pa noče povedati, da so to Slovenci (Slovenci ali Slovenian), ampak "Windish." Kaj naj pomeni beseda "Vendi" in "Windish," ni prav jasno. Nastala je pa že v osmem stoletju. Nekateri so mnenja, da bi pomenila "die Weidenden" — pastirje.

CLEVELAND

Letna seja Društva Presvetega Srca Jezušovega (SDZ št. 55) se je vršila preminoto nedelo v školi sv. Vida. Odbor je podal kratko poročilo od zadnjega leta i eše posebej od "Prekmurskega večera," šteroga je društvo priredilo 21. nov. Članstvo je bilo zadovoljno z delom odbora v minolom letu. Tajnik St. Markolija je želel, da bi njegovo službo kdo drugi prevzel. Člani so ga vsi prosili, naj še nadalje ostane. Sklenili so, da se članarino pobirala samo na seji društva (vsako četrto nedelo v meseci) i vsakega 25. toga v meseci v glavnem uradi SDZ od 7. - 9. vure zvečer. Tisti čas de tajnik v glavnem uradi. Br. Avg. Pintarič je opozarjal članstvo na točnost. Br. Joe Grdina je rekel, da imajo tajniki pri vseh društvih težave s člani, ka ho-dijo neredno na tajnikov dom plačevati članarino. Prav je, ka se to odpravi i se članstvo navadi na točno plačevanje i na določenom kraju. Pohvalili so vestno i skrbno delo blagajnikov. Nato je bio izvoljeni ves stari odbor:

Preds.: Al. Čiček
 Polpreds.: M. Kavaš
 Tajnik: Šte. Markolija
 Blagajnik: Geza Kocet
 Zapisnikar: Val. Kovačič
 Nadzorstvo: St. Zver,
 Ant. Casar, i
 Joe Grdina

Po seji je bilo malo i prijetno okrepčilo, šteroga je pripravo odbor. Prigrizek (sen-vice) je daroval iz svojega br. tajnik.

Lepi dar. Mr. Joe Grdina je vredništvu NOVIN daroval tisti zvezek Grudnov "Zgodovine slovenskega naroda," v šterom je zgodovina Vojvodine Slovincov doli spisana. Za te lepi dar se jemi najlepše za-hvalimo. Tak je ponovno pokazao svoje zanimanje za Slovence Slovenske Krajine.

Albert Pintarič. Najdeno je bilo telo pokojnega vojaka Alberta Pintariča, sina Avgusta Pintariča (1444 E. 40). Pokojnik je dao mlado življenje za svojo domovino.

Želimo, da bi uboga domovina, ki prenaša vojno in okupacijsko gorje že od leta 1941, dobila čim več gospodarski dobrin, se nihče ne more navdušiti za kako podpiranje sedanjega režima v Jugoslaviji. Prvič nihče ne ve koliko v Jugoslavijo danega blaga bo šlo vendarle v Rusijo, drugič vendar nihče ne ve še v koliko cela reč ni samo igra med Moskvo in njenim zvestim in najboljšim učencem.

Gotovo pa je, da pomoč Titu pomeni podpiranje komunističnega zločinca, diktatorja, zagrizenega nasprotnika vsake demokratične stvari.

kaj inati ne bilo z jabolki. Doma smo mogli ločiti jabolka za ljudsko porabo, za industrijo i za eksport. Kda smo pa pripelali na postajo, opet ne bilo kama prek dati i se je vse pomešalo.

"Gumb nega. Če što gumb zgubi, si mora s koncom vkup zašiti. Če pa nema konca, pa znabiti tudi igle ne — te pa mora tak nositi..." (Iz pisma iz staroga kraja.)

"Draga sestra. pitaš me, če rejsan nega žajfe. Celo leto smo nanč eden funt ne dobili. Takša nevolja je, ka si matere nemojo s kom v kopeli deteta umiti. Zdjaj je pa eše drugi bič prišlo: duge noči, ka petrolija nej. Ednok smo dobili z pou litra. Ka je tišto?..."

Napredni Slovenci št. 5 SDZ

Cleveland, O. — Na zadnji redni mesečni seji smo člani razmotrivali, kako bi se privabili kaj naših članov vsaj na glavnino ali letno sejo. Priporočila so bila različna in končno so mi dali člani nalogo, da vas vse povabim potom našega lokalnega časopisa.

Torej tu je vabilo. V nedeljo 19. decembra ob devetih dopoldne se bo vršila naša glavna seja v naših zborovalnih prostorih v starem poslopju SND na St. Clair Ave. Pridite bratje in sestre vsi vsaj na to sejo, ko že med letom ne prihajate. Vsak član in članica, ki se vsaj malo briga za obstoj in napredek svojega društva, bi se morala udeležiti vsaj letne seje, ki je najvažnejša seja v letu. Saj veste, da se na tej seji voli odbor za prihodnje poslovno leto in delajo tudi drugi načrti in sklepi, ki so potem v veljavi v novem poslovnem letu.

Ne bom tratil časa in papirja z obširnimi popisovanjem, ampak vas vse prav prijazno vabim, da se udeležite seje v nedeljo dopoldne. Po seji bo tudi nekaj okrepčila pripravljena, da ne bo kateri ali katera omagala pred kosilom. Torej lep pridite in ob času, kajti se jo bomo pričeli ob devetih, da bomo prej gotovi in nam bo več časa ostalo za razgovor po seji. Zapisnikar.

Kako je v Floridi

Tampa, Fla. — Naj nekoliko opišem, kako živim tukaj v Floridi. Ravno, ko to pišem, dežuje. To je prvič, odkar sva tukaj, da dežuje po dnevi. Navadno dežuje ponoči in zjutraj je nebo zopet jasno kot ribje oko. Ker smo tako navajeni sonca, je kar nekam dolgočasno ob deževnih dneh. No, hvala Bogu, da mi ne bo treba več gaziti sneg in poledenico, kakor je bilo vse zime v Clevelandu. Tam ni bilo nič vprašanja, kakšna je pot. Treba je bilo iti po opravkih. Kako me je včasih skrbelo, če bom padla na poledenici in si kaj polomim, kakor je bilo vedno čitati v časopisih. Zdjaj je to končano in po ledu in snegu mi že ne bo dolg čas.

Pred odhodom so naju v Clevelandu strašili, če se nič ne bojiva viharjev v Floridi, o katerih vedno poročajo listi. Toda ljudje tukaj trdijo, da ni nikoli prehude sape. Ako je vihar, je bolj na vzhodni Floridi, tam okrog Miami. Tukaj v zapadnem delu ni pa še nikoli napravil kakšne škode.

V hiši, kjer prebivava, so štiri družine, sami penzionisti. Nobenega otroškega vrisča in vpitja, kar je zame pravi blagoslov. Saj sem tako potrebna tihote. Vsi ljudje v tej hiši so starejši in vsi zelo prijazni. Eden je bil poštni uradnik, drugi trgovec, ena bogata vdova je iz Clevelanda z južne strani. Tudi cerkev imamo blizu, je zelo lepa in velika. Kot opazu-

ČE VERJAMETE AL PA NE!

"Ti, fant," sem obrnil govor v drugo smer tekom dolgočasne vožnje po Kanadi, "kaj pa stoji te se kdaj fantje na Vrhnihi?"

"A, če smo se? Kaj tako čudno vprašaš. Ali je kakšna vas na Kranjskem, kjer se ne bi fantje sosednih vasi včasih malo ponosili. Če bi se ne, bi pa fantje ne bili in dekleta bi jih ne marala. Saj ne, da bi se s sekirami ali cepini. Tisto ravno ne, pri nas že ne. Kakšen porajkel ali pa drikec, ali če teh ni bilo pri roki, ročica je tudi zalega — to je bilo vse orožje. Zato pa tudi zdravnik ni imel dosti dela z nami. Pri nas na Vrhnihi je že dolgo let dr. Šabec, zares dober zdravnik in silno domač človek. Menda je tam od Slavine doma, s Krasa. Malokdaj je katerega šival zastran tepeža."

"Veš," sem mu pritrtil, "pri nas na Menišiji tudi ni bilo med fanti dosti navzkrižja. Na Menišiji že ne. Med fanti vseh so-

jem, je kolekta v cerkvi zelo skromna v peharjih. Menda so večinoma taki, ki žive ob pokojnici in morajo gledati na vsak cent pri tej dragini in saj veste, kako je rado, da se najprej šteti pri cerkveni kolekti. To pa moram reči, da so živila tukaj ceneje kot v Clevelandu. Najbolj imenitno pa je tukaj, da gledamo tukaj vse te priprave za božič. Okrog in okrog je pa vse zeleno in v cvetju, kakor bi se pripravljali za veliko noč.

Posiljava najlepše pozdrave vsem sorodnikom in prijateljem ter vsem skupaj želimo prav vse božične praznike ter zdravje in srečno novo leto. Pozdravlja tudi gospo in dr. Kreka, pa, seveda, tudi našo Micko. Veste, našemu je bila prav všeč, ko sva pri vas v uredništvu slovo jemala, zato sem ga tako naglo odvela iz ofica, hurško suho.

Mary Modrijan.

Iz našega Ridgewooda

Z veseljem smo čitali v Ameriški Domovini o izidu volitev, kako je vse dobro izpadlo. Čestitam našemu rojaku Franku Lauschetu, ki je bil izvoljen za guvernerja države Ohio. Dal Bog, da bi se povzpeli še višje, saj bo to tudi v čast slovenskega narodu.

Rada čitam tudi, kar pišejo begunci, ki so dospeli iz evropskih taborišč. Sirotniki, ki so vse izgubili. Upamo, da bodo našli varno streho in novo življenje v tej ali drugi deželi.

Iz Nemčije mi piše begunček, kateremu včasih nekoliko pomagam. Zelo je hvaležen za vsak najmanjši dar. Piše mi, da čita tudi Ameriško Domovino. Res, ta list pa res doseže vse kraje sveta. Le tako naprej in želim vam veliko novih naročnikov.

Ob koncu pa pozdravljam vse naročnike Ameriške Domovine po širnem svetu. Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem, ki so dobre volje, pa še tistim, ki so slabe volje.

Antonija Rupnik.

Ne boš!

Zena (pred zlatarsko izložbo): "Ko bi bila tale zapestnica moja, mislim, da bi ne imela nikoli nobene želje več na svetu!"

Mož: "Pojdiva naprej! Pomisli, kako pusto in dolgočasno mora biti življenje, če nima človek nobene želje več na svetu!"

sednih vasi je vladala največja zastopnost. Če je kateri kaj sitnarij, jih je bilo vedno dovolj zraven, ki so ga krotili. Vse drugače je bilo pa po Gorenjskem. V Kranju sem v šolo hodil in vem, kaj govorim čaka, ker ravno nimava drugega dela, ti bom povedal eno zgodbo z Gorenjskega, da boš imel vsaj malo pojma, kaj se pravi en pošten pretep med fanti.

V gostilni so sedeli: pri eni mizi Blejci, pri drugi pa fantje iz Gorji. Menda še nikoli niso fantje dveh vasi ali občin sedeli, ne da bi si kaj rekli in tudi ne, da si česa ne bi zrekli in da se ne bi sporekli. Če si pa gorenjski fantje kaj rečejo, si porečejo zares. In so si tudi fakrat povedali zares. Kajti dva sta obležala nezvestna, trije so imeli razbite glave, krvi pa da je bilo za dober škač, kakor je pričala na sodniji natakarica. Oštr je tožil zaradi polomljenih stolov, razbite luči in razbitih kozarcev in litrov, pa zaradi razbitih šip pri oknih.

Nek star očanec je bil klican za pričjo, ker je bilo dokazano, da je vse videl in slišal. Sodnik je veliko dal na to pričjo in je vse zidal nanj.

"No, oča, kako je bilo?" ga je vprašal. "Ali ste vse videli?"

"Videl? Seveda sem videl, dokler je bilo videti mogoče."

"Mogoče? Kaj se to pravi: mogoče?" bi rad vedel gospod sodnik.

"Tako, gospod sodnik: dokler so se pričali, je bilo vse prav in so Blejci Gorjane nabadali in Gorjanci Blejce. Pogovor je bil vdeno bolj domač in prijateljski."

"No in potem?" je silil sodnik v pričjo, ki se je tako počasi obračal, kot bi ne vedel prav, kako naj besedo zastavi.

"Potem se je pa začelo. Nekdo je upihnil luč in jaz sem se zbudil, ko me je župnik deval v sv. olje."

"Vas v sveto olje? Kako je pa to prišlo?" se je začudil sodnik pričji, ki je bil poklican na pričevanje samo zato, ker se ni udeležil pretepa, pa je vse videl in slišal.

"Prav lahko!" pojasnjuje možakar. "V temi me je nekdo mahnil po nesreči a stolom po glavi, da sem videl sonce, luno in zvezde vse obenkrat. Drugega ne vem več."

"Kaj boste govorili, da ste videli sonce, luno in zvezde, ko je pa dokazano, da je bila tista noč oblačna. Kar pojdite." Sodnik je bil hud, ko je videl, da priča ni hotela povedati, kar je vedela. Saj ni bil možakar neumen, da bi katerega potlačil v luknjo, pa bi mu potem plačal, kadar bi nanesla prva prilika."

Vrhničan je tudi že slišal, kako je bilo včasih po Gorenjskem nerodno. Ako si šel ponoči skozi vas mimo skupine fantov, pa ni bilo prav, če nisi rekel nič, in ni bilo prav, če si se kaj oglašil. V Bitnjem je bila menda vsačih taka lepa navada, ki se pa, kot pravijo, že zelo opušta.

Tako sva z Vrhničanom obujala misli na lepo slovensko zemljo, s katero se ta, po kateri sva se vozila, niti od daleč ne da primerjati. Nikjer ni bilo videti holmecev s cerkvicami, ne vasi z belimi hišami in ne naših visokih, rdečih pobarvanih zvonikov koncem vasi. Sem pa tje kakšna kmetija, pa gozd, kmetija in zopet gozd. Joj, koliko prazne zemlje, sva uganila, pri nas jo pa tako primanjkuje. To bi naši kmetje orali tukaj, če bi jih sem preselili, sva rekla.

JANUS GOLEC:

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih

Volčje jame so bile krog in krog zunanjega nasipa skrbno prikrite na vrhu. V nje je padala skoro vsa prva vrsta lestvarjev in kiharjev, ki so zastokali, zajekali ter vpili na pomoč, da sta zdvijali obe naslednji vrsti naskakovalcev ne naprej do tabora ter zmagne, vzdol pod hrib in v kritje šume!

Na pobegle so se vsule krogle branilcev. Marsikateri Kruca je poljubil na pobegu slednjič majko zemljo in ni nikoli več kolovratil, tulil in ropal, požgal in moril med Stajerci.

Kakor bi se obrisal, ni bilo nikjer že pred kratkem zmago tutežih kričavev. Vse mirno in tiho... Le iz jam pred zakopom stok, da so se ježili ženskam v taboru lasje, saj so čule prvič, kako do mozga segajo če vpije človek, ki umira počasi strašne smrti in mu ni pomoč, če bi ga tudi snel s kolca. Zastrupljenje je sledilo vsake-mu natiku na kol, ki je bil navadno ves blaten.

Razen župnika je bilo vse po taboru prepričano, da je poglato za prvo presenečenje Kruce v beg in ne bodo ponovili napada. V blikah in napadih preizkušeni duhovnik je poznal dobro turški način naskakovanja, v katerem so podkovani bratci Turčinov — Kruca. Zagotavljal je v svojo sigurnostjo, da se bodo napadaleci kmalu otresli posledic nepredvidnega prvega poraza in se lotili redne obloge. Ta se lahko raztegne pri splošno zmagovalnem položaju sovražnika v tedne in mesece. Bo treba noč in dan vztrajati budno na straži. Drugi naskok bo preudarnost in bo še došlo do spopadov, ki bodo zahtevali hrabrost branilcev.

Ženske in otroci so molili v cerkvi na glas rožni venec. Dan se je nagibal k zatonu. Iz jam pred svetiliščem se vedno stokanje. Po grabah v bližnji okolici mir in tišina... Župnik je ukazal pripraviti plamenice, da jih bodo zapalili pri kolikaj sumljivem kretanju sovražnika. Kruca ne držijo v varnem kritju rok križem, ampak se pripravljajo na ponovitev napada s turško zahrbtnostjo in zvijačo.

Dolgo so napenjale straže oči v zimsko noč po koteljah, odkoder bi se naj pojavila nevarnost, če se sploh bo!

In res! V poltemo zavutih zgodnjih urah je bilo opaziti pod hribom gibanje in tekanje, ki se strnjalo v krog. Kruca so pripravljali napad. Straže so pozvale na opazovanje župnika. Poveljnik je uganil kmalu, za kaj bo šlo tokrat. Napadli bodo strelci. Vsak bo držal pred seboj po eno in več debelih vreč s slamo. Po trehbu se bodo plazili navzgor do volčjih jam. V te bodo pometali vreče, skočili sami vanje in seve na slamo zavarovalo vrečo, sicer bi se nabodli.

MAKE

ONE DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES
YOUR BUY WORD

Perhaps you could visualize it? If you do, you must visualize this: "Patent, Buy and Convince to Take." "Multiple Vitamin Capsules" contains the full daily quantities of the vitamins, which requirements in human body have been established.

Take one capsule every morning and you can forget about vitamin requirements of the next day. That's ECONOMY. Buy for only one capsule each day. That's ECONOMY.

QUARANTINE Your money back if, after taking a single One-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule every day for thirty days you are not entirely satisfied. We want to sell for One-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules.

AMERICAN LABORATORIES, INC.
Elkhart, Indiana

VESTI

IZ SLOVENIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

TRŽAŠKI SKOF O PREGANJANJH V CONI B. — Tržaški škof Santin je v nedeljo 28. novembra govoril v tržaški stolnici o tem kaj počno, titovske oblasti s katoličani v onem delu Trsta, ki spada pod jugoslovansko upravo. Našel je vse, kar so počeli komunisti v zadnjem letu v Kopru in v njegovi okolici proti katoliškim zavodom, proti šolam, proti duhovnikom. Pripovedoval je, kako udarniško delo ljudi odvrača od nedeljske službe božje, kako vladni organi ovirajo pouk verouka, kako se v šolah pospešuje brezboštvo. Ta opis škofov bo šel — za to bodo Italijani skrbeli — po svetovnem časopisju in svet bo pomiloval Italijane, čeprav v resnici trpi največ slovensko prebivalstvo.

Težko je razumeti trglovlavost slovenskih komunistov, da ne razumejo, kako odmeva v svetu, če zvabijo čez demarkacijsko črto slovenskega duhovnika Smrkolja — da naštejemo en sam primer —, ga tam pretepejo in potem zapro. S takimi dejanji slovenskih zločinskih komunistov izgublamo pred svetom Trst.

SHOD V LONJERU. — Takih shodov, kakor ta v Lonjeru pri Trstu, je bilo ne številno po svetu. Vendar naj ga omenimo, ker tako lepo kaže, kako se komunisti med seboj tepo. 28. novembra so sklicali "ta pravi" komunisti, ki drže z Rusi in Lahji proti Titu, shod v Lonjer. Shod bi moral biti ob štirih popoldne. Toda že ob dveh so zasedli dvorano Titovi komunisti. Ko so prišli kominformisti, so našli dvorano zasedeno. Pa so šli po žrd in z njo suvali tako dolgo v vrata, da so jih razbili. Potem pa so suvali naprej v titovce, ki so zbežali v prvo nadstropje. Špas je trajal do sedmih, ko se je policiji končno posrečilo, da je napravila red.

NA PROSEKU je bilo isti dan podobno pretepanje. Prišla sta na titovski shod govornika iz Trsta in našla dvorano zasedeno, no po kominformistih. Govornika sta hotela proslavljati petletnico, odkar je v Jajcu v Bosni Tito napravil prvo vlado (AVNOJ). Pa ni bilo nič s to proslavo, ker je našla lisiča že ježa v svojo jami. Tako napravljajo komunisti veselje Tržčanom in okolčanom. Prej nekaj tako mogočnini komunisti polagoma strah izginja.

PETO OBLETNICO AVNOJ-a je praznovala v Trstu tudi jugoslovanska ekonomska mislija. Priredila je bogat sprejem v hotelu Excelsior Palace. Laški listi pripovedujejo, da je ta bogati sprejem ob priliki proslave petletnice titovanja spominjal na čase stare tržaške in beneške gospode. Udeležili so se tega sprejema vsi tržaški in mednarodni mogočnjaki, ki danes Trstu komandirajo. Bogat jugoslovanski sprejem v Trstu. Par ur peš hoje od tega Trsta na jugoslovansko prebivalstvo kruha strada.

NOVA ŽRTEV V DUHOVNISKIH VRSTAH. — Pod tem naslovom prinaša "Slovenski Primorec" ledeče poročilo: Kot poroča "Primorski dnevnik" je bila v torek 9. novembra pred okroglim osdiščem v Tolminu pod predsedstvom tov. Venturinijsa sodna razprava, zoper č. g. Leopolda Končana, župnega upravitelja v Breginju. Razprava se je pač končala tako, da je bil g. Končan spoznan za krivega "hudih zločinov" zoper FLRJ in zato obsojen na 15 let prisilnega dela, 5 let izgube državljskih pravic in 5 let izgona iz domačega kraja (konfinacije) po odsluženju kazni.

Kot se vidi, je kazen "eksemplarna." Kaj pa je g. Končan zakrivil? Pr. dnevnik poroča, da je njegova krivda v sledečih točkah:

1. Po 5. maju 1945 je kot

vembra so sklicali "ta pravi" komunisti, ki drže z Rusi in Lahji proti Titu, shod v Lonjer. Shod bi moral biti ob štirih popoldne. Toda že ob dveh so zasedli dvorano Titovi komunisti. Ko so prišli kominformisti, so našli dvorano zasedeno. Pa so šli po žrd in z njo suvali tako dolgo v vrata, da so jih razbili. Potem pa so suvali naprej v titovce, ki so zbežali v prvo nadstropje. Špas je trajal do sedmih, ko se je policiji končno posrečilo, da je napravila red.

NA PROSEKU je bilo isti dan podobno pretepanje. Prišla sta na titovski shod govornika iz Trsta in našla dvorano zasedeno, no po kominformistih. Govornika sta hotela proslavljati petletnico, odkar je v Jajcu v Bosni Tito napravil prvo vlado (AVNOJ). Pa ni bilo nič s to proslavo, ker je našla lisiča že ježa v svojo jami. Tako napravljajo komunisti veselje Tržčanom in okolčanom. Prej nekaj tako mogočnini komunisti polagoma strah izginja.

PETO OBLETNICO AVNOJ-a je praznovala v Trstu tudi jugoslovanska ekonomska mislija. Priredila je bogat sprejem v hotelu Excelsior Palace. Laški listi pripovedujejo, da je ta bogati sprejem ob priliki proslave petletnice titovanja spominjal na čase stare tržaške in beneške gospode. Udeležili so se tega sprejema vsi tržaški in mednarodni mogočnjaki, ki danes Trstu komandirajo. Bogat jugoslovanski sprejem v Trstu. Par ur peš hoje od tega Trsta na jugoslovansko prebivalstvo kruha strada.

NOVA ŽRTEV V DUHOVNISKIH VRSTAH. — Pod tem naslovom prinaša "Slovenski Primorec" ledeče poročilo: Kot poroča "Primorski dnevnik" je bila v torek 9. novembra pred okroglim osdiščem v Tolminu pod predsedstvom tov. Venturinijsa sodna razprava, zoper č. g. Leopolda Končana, župnega upravitelja v Breginju. Razprava se je pač končala tako, da je bil g. Končan spoznan za krivega "hudih zločinov" zoper FLRJ in zato obsojen na 15 let prisilnega dela, 5 let izgube državljskih pravic in 5 let izgona iz domačega kraja (konfinacije) po odsluženju kazni.

Kot se vidi, je kazen "eksemplarna." Kaj pa je g. Končan zakrivil? Pr. dnevnik poroča, da je njegova krivda v sledečih točkah:

1. Po 5. maju 1945 je kot

"Sramežljiva lepota." — Na sliki vidimo "Miss Savoniga" za 1948. Slika je posnela obrežna straža na ledolomu Northwest, ki se je pred kratkim vrnil iz štirimesečne službe v Bering mroju. Ta mlada lepota je tipična za zdrave in močne aleutske dekleta.

Montgomery v Parizu. — Načelnik zapadno evropskega obrambnega plana Viscount Montgomery (desni) odzdravlja francoskim aviatčarjem ob prihodu v Pariz. Na levi od njega je francoski general Clement Blanc.

Ljubljanski bogoslovce odšel z večino svojih kolegov na Korosko in od tam v Italijo, kjer je bi posvečen.

2. Spomadi 1946 je prišel kot mlad kaplan v goriško nadškofijo ter bil nastavljen v Solkanu. Tu so mu Solkanski Ofarji delali precejšnje težave, kar je imelo odmev tudi v takratnem časopisju. Med drugim so hujskali zoper njega šolske otroke, ki jih je pač moral kdaj tudi kaznovati, če je hotel imeti kaj discipline v razredu. Da so bili v nekaterih razredih tedanje solkanske šole zbrani največji falotje, lahko pričamo vsi, ki smo tedaj v Solkanu učili. V Solkanu, tako trdi obtožnica, je g. Končan vohunil in pomagal pri ustanavljanju SDZ.

Kako da so se solkanske "pobožne tovarišice" spomnile tega šele zdaj? — Vodstvo SDZ v Gorici je podalo javno izjavo v predzadnji števec. "Demokracija," da g. Končan ni nikoli sodeloval pri ustanavljanju SDZ v So-kanu.

3. Nekaj mesecev prdno je vstopila mirovna pogodba z Italijo v veljavo, je šel g. Končan na lastno željo za upravitelja v Breginju, ker je bilo mesto prazno zaradi odhoda dotedanjega župnika. Tu pravi okroglica, da je g. Končan s svojim prigovarjanjem in širjenjem Slov. Pr. in Demokracije zakrivil, da je veliko ljudi šlo pred 15 sept. v Italijo, pozneje pa da je sploh govoril in še naprej rovaril zoper FLRJ.

4. Končno je g. Končan hotel letos spomladati zbežati čez mejo v Italijo, a so ga na begu zalotili in aretirali.

Imed naštetih "zločinov" je g. Končan zakrivil samo to, da je hotel skrivaj čez mejo. Vse ostale obtožbe so samo lepe fraze, ki jih sodišča v Jugoslaviji uporabljajo zoper kogar koli ter jih končno potrdijo s "priznanjem obtožbenic." Da bi iskali priče in dokaze jim še na misel ne pride. Tako delajo kakor srednjeveška sodišča, ki so sodila čarovnice. Iskala niso dokazov, temveč z mukami so izsiljevala priznanje obtoženk ter izjave eksaltiranih prič. In na podlagi takih "dokazov" so šle čarovnice na grmade.

Tak je bil proces zoper č. g. Končana in taki so brezštevilni drugi procesi, ki se vsak dan vršijo v znamenju "progresivne pravice," ki je že tako daleč napredovala, da je dosegla sodnijsko postopanje srednjeveških razprav zoper čarovnice. To je vsekakor napredek, če pomislimo da v hosti še takega postopka ni bilo, temveč je veljala le samovolja kakega partija.

DELO DOBIJO

Ženska dobi delo
Sprejme se ženska za pranje in likanje. Zglašaj se na 1182 E. 83. St. RA 4689. (247)

MALI OGLASI

Hiša za 2 družini
Na Kewanee Ave. (blizu 185. ceste) je naprodaj hiša za 2 družini, ima 2 garaži. Vse v prvostopenjskem stanju. Cena \$11,900. Za nadaljna pojasnila vprašajte pri

Edward F. Kovac Realty
960 E. 185. St. (248)

Stanovanje iščejo

Zaposlen zakonski par želi dobiti stanovanje 3 ali 4 neopremljene sobe v najem. Kdor ima kaj pokličite po 4:30 popoldne SU 7715. (250)

Kraška kamnoseška obrt

15425 Waterloo Rd.
(Vancouver 223)
EDINA SLOVENSKA (IZDELOVALNICA NAČRTOVNIH SPOMENIKOV)
RE-NU AUTO BODY CO.
Popravimo vsi avto in prebarvamo, da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje. Welding.
JOHN J. POZNIK
Glennville 2830
983 East 152nd Street

DON'T DELAY—JOIN TODAY

and BE HOME for CHRISTMAS

The U. S. Coast Guard, "The Active Peacetime Service," is accepting applicants for 3, 4, and 6-year terms of enlistments.

TEN DAYS LEAVE in advance may be had upon enlistment in the Coast Guard.

ADVENTURE—TRAVEL—EDUCATION—GOOD PAY—FREE MEDICAL AND DENTAL CARE

A SECURE FUTURE

FOR FURTHER INFORMATION CALL OR VISIT

U. S. COAST GUARD RECRUITING STATION

1612 Keith Building - Cleveland, Ohio - MAIn 6900

HAS ITS OWN HOME FREEZER!

FRIGIDAIRE COLD-WALL Imperial

Model shown is C12-10 cu. ft. \$449.75
Other Models as low as \$217.75

- An entirely new kind of refrigerator with moist-cold, super-moist-cold, and large freezing compartment.
- Locker-Top freezes over 70 lbs. of food
- 8 cu. ft. moist-cold storage
- Separate doors conserve cold
- Full-width, sliding hydrator, glass-topped

EASY MONTHLY PAYMENTS

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6202 ST. CLAIR AVENUE

JOHN SUSNIK

NAZNANILO

Ajdovo Moko in Suhe Gobe imamo zopet v zalogi.

Na številna potrošiteljska sporočila, da smo zopet sprejeli: PRISTINE IMPORTIRANE SUHE GOBE. Cena: Črni funta \$1.00, Pol f. \$1.85, Funta \$3.50.

AJDOVA MOKA, najfinjša bela. Cena 20c funta, 50 f. \$9.50, 100 f. \$18.50. OREHI, izluščeni. Cena: Pol f. 60c, Funta \$1.15, 5 f. \$5.50.

SPANSKI ZEFRAK, pristen, ki daje juhi lipo barvo, fin duh in najboljši ukus. Cena šč. 50c.

Lorberjeve jagode, šč. 50c; Lorber listje 25c; Muskoplet 50c; Čili powder 50c; Popper (zmlet) 40c; Popper (celi) 40c; Cimet (celi) 35c; Majaron plevce 40c; Kimejli 50c; Ginger (celi) 25c; Pristna dišava Vanilija, 4 stroki 50c; ostra Paprika za gulaš 50c.

PLANINSKE ROZE
Slavno, splošno znano zdravilo za želodec, ledvice, jetra in mehur. Urejuje in čisti kri ter daje telesu novo moč in energijo. Cena: 1 šč. \$1.50, 3 šč. \$4.40, 6 šč. \$8.60, 12 šč. \$16.75.

Kamelice, Tavžentroz, Preslica, Lajpuh, Lipovo cvetje, Zajbelj, Enejah korenine, Planinski mah, Bezgovno cvetje, Meta, Sladki koren, Ajbis listje, Lučnik, Vinska Ruta, Zoltito, Arniča rože. Cena posameznih teh zelišč, rož in korenin je 60c paket. Veliki družinski paket \$1.50 komad.

Knapjovi pripravljani mešani čajji: Naročite po številkah, namreč: št. 1, za želodec; št. 2, zoper prehlad; št. 4, za ledvice; št. 5, za mehur; št. 7, za pljuča; št. 9, za prsi; št. 13, za čiščenje; in utrjevanje krvi; št. 14, zoper srčne napake. Cena šč. 1.25.

Narčilom pridenite primerni znesek za poštnino: 5c funta od 300 do 600 mil; 10c funta od 600 do 1000 mil; 12c funta v vse kraje nad 1000 mil od Fontane, oz. Los Angeles-a; 14c funta v vse kraje v Canadi. Če bo od poštnine preostalo, bomo poslali več blaga, obratno manj. V vse kraje v USA, pošljemo tudi po povzetje (COD), v Canado pa to ni mogoče, zato se tja pošiljajo le predplačna naročila.

STEVE MOHORKO CO.
Ceres, at Nuevo Fontana, California

Pomagajte Ameriki, kupujte Victory bonde in znamke.

Priatelj Slovenem in Hrvatom v Ameriki

Cleveland, O. — Jaz, John Zulič iz Clevelanda, sem iznašel nove ideje za postavljanje nove hiše na nov način po vseh Zed. državah. Potrebujem pa več partnerjev, ki bi jih zanimala taka stvar. To je prav to, kar Amerika potrebuje — mojo idejo. Ako vas bo zadostil in da bo denarja zadosti, bomo lahko postavili v par letih do 200 hiš ali več na mesec.

Torej tukaj imate priliko. Vsak partner bo moral imeti ali dati do \$12,000 ali več. Mislim, da je nas Slovenecv in Hrvatov pod ameriško zastavo, okoli 300,000, torej več kot dovolj za tako podjetje.

Ako hočete biti torej bogati, imate tukaj lepo priliko pokazati, koliko vas je za to. Od vsakega, ki hoče pristopiti k temu podjetju, zahtevam \$350. To je potrebno, da se dobi patent na prvi način. Pozneje bo pa še več načinov.

Kateraga vesel ali zanima, naj piše na spodnji naslov. Garantiram vam, do bo vse pošteno in da ne bo noben osleparjen.

John Zulič
6424 Spilker Ave.
Cleveland, 3, Ohio
(Adv. Dec. 16, 21, 23)

MAX'S AUTO BODY SHOP

MAX ZELODEC, lastnik

1109 E. 61st ST.

TEL. UTah 1-3040

Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila.

Delo točno in dobro.

FANT S KRESINJA

IVAN MATIČIĆ

Tako sta torej razložila krije na žagi, v mlinu naložila mleto koruzo in ječmen, nazadnje odšla na železniško postajo. Tu je oddal Vid tiste papirje, narkar so mu izročili vrečo moke, ka-li. Kako, ne pojde v Ameriko? Danes še ne. Tisto vrečo sta položila na voz k drugim vrečam ter krenila proti domu. Doma sta jo zavalila v hlev oza vrata, drugo moko pa znesla v kaščo.

Ko sta se oddahnili in podprla, sta šla in napolnila nekaj vreč pepela iz pepelnjaka pod ognjiščem. Pepel sta odpeljala na senožeti, seveda z vednostjo gospodarja Poljanca. Med vreče s pepelom sta positsnila še ono izza hlevskih vrat, to pa brez očetove vednosti.

Tako sta trosila pepel po senožitih za boljše rast trave, kakor običajno vsako leto. Toda po najbolj zanikrnih ledah in gričih, kjer že leta ni trava več odgnala in noben pepel zalegel, je natrosil Vid iz tiste posebne vreče neke vrste prah ali moko. Od tega trosila si je Vid marsikaj obetal, predvsem pa novo čudo za Kresinje.

Ni se varal. Kmalu po prvem dežju so mrtvi griči ozeleneli, potem pa odgnale visoke, sočne trave, kakršnih ni bilo niti po ogradah. Poljanec je prišel in z odprtimi usti zijal v te čudovito lepe zelenice. Potlej so hodili tudi drugi gospodarji gledat, a niso mogli lastnim očem verjeti: grički, leta in leta rjavi, od sonca ožgani, od črtov snedeni, so kar čez noč ozeleneli. Kako, na kakšen način?

Poljanec si viha brke in reče bahavo: "Hm, pognojiti je treba." — "S čim?" — "S pepelom." — "Kakšen hudičev pepel mora to biti? Vsi smo potresali pepel, a ni nič zaleglo."

Zopet so pričeli ljudje obje-dati Poljančeve, češ s samim hudičevem pepelom gnojijo, sprijenec Vid je prav z zlodejem v zvezi! Anžon je najbolj pisano gledal tiste zelenice, zato je še budit sredi noči svojega sina, da sta šla tja ven ter tiste zelenice iz same jeze pomendrala. O tem mendraju pa je v nedeljo popoldne pri Juršaju vino spregovorilo, kajti nekdo je bil mendračje videl. Zato je pri Juršaju treskalo po mizah in glavah.

Kleti študent, kakšno zdrabo je napravil na Kresinju! A to je bil šele začetek. Poljančev Vid je namreč obljubil Zeletu, da bo napravil z umetnim gnojilom, ki ga je priporočal Zele, poskus, če bo kaj prida ali ne. In ker se je stvar dobro obnesla, so prišli zdaj še drugi Zeletovi učenci in nemudoma naročili umetnega gnojila. Razlika je bila le ta, da jim ni bilo treba krasti denarja očetu, kakor ga je moral Vid, temveč so ga očetje sami radi dali. In tako so vzklipe po kresinjskih senožitih in košenicah nove zelenice. Ljudje so hodili gledat — in na Kresinju so nastale nove zdrabe. Pričela je delovati zavist — in vas se je razdelila na dva tabora. A nikjer drugje ni bilo primernejšega kraja za obračunavanje kakor v Juršajevi krčmi ob nedeljah popoldne. Joj, koliko je bilo tu hvale tem čudovitim zelenicam! Nekateri so pravili, da nobena konoplja hitreje ne raste ko trava, s tem hudičevim pepelom pogojena. Drugi so celo trdili, da hodi jo zgodaj zjutraj oprezovat in prav vidijo, kako trava raste. Ni čudno, če se je vnel po takem hvalisanju nazadnje pre-

pir, dokler se niso končno zopet spoprijeli.

Kleti Vid in dvakrat kleti Zele, ki sta vso vas zmešala! Brž sta splela še nekaj. V nedeljo po maši sta skicala v šolo vse tiste kméte in fante, ki so se ogrevali za visoko travo. Tu jim je učitelj razlagal, kakšne koristi bi imeli kmetje, če bi bili složni; govoril jim je o kmetijskih zadrukah ter jim

predočil, kakšne neprecenljive tlej so pa žene planile v moše: važnosti so za kmeta. Ko jih "Slepa, zakaj nisi zraven, kaj se ne vpišeš?" — To je zalegal bolj kot Zeletovo prigovarjanje in več kot pretep pri Juršaju.

Vid je zopet prvi dal dober zglede. Z Zeletom sta se lotila Poljančevega vrta. Podrla in jaruvala sta vse staro jalovo drevje ter posadila mlado, cep-ljeno, žlahtno rast. Pa se sta-ri Poljanec ni nič upiral? Ka-

ko bi se rad uprl, a ga je bilo zastran učitelja le nekoliko sram. Sicer je pa že vidno po-pustil; novotarije, ki jih uga-nja Vid na gruntu, so ga po-polnoma zmedle; komaj se eni upre, je že druga tu. Naza-dnje mora le priznati, da si ne-

rad, da niso te reči gruntu v kvar. Z umetnim gnojilom ga je bil mulec kratko in malo ukanil; pri mladih smrekicah, ki sta jih posajala Vid in Jer-nač po gozdu, je Poljanec ro-bantil, a ko je uvidel, da jih posajajo tudi drugi ljudje, je umolknil. In zdaj mu podira mladina vrt. Poljanec kar piha od jeze, a ne reče nič več. Uža-ljen je, ko vidi, da gre vse prek njega in brez njega. Sin ga je prevaral s šolo, mu napravil sramoto, zdaj mu pa skuša iz-trgati gospodarstvo iz rok, ta-kole negodno one! Poljanec je užaljen, kuha nad sinom jezo in morda ne bo dolgo, ko bo vzki-upre, je že druga tu. Naza-dnje mora le priznati, da si ne-

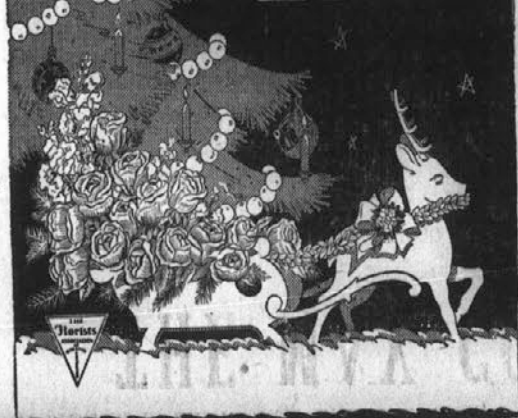
(Dalje prihodnjic.)

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

FLOWERS

THE PERFECT GIFT

MI DAJEMO IN ZAMENJAMO EAGLE ZNAMKE

THE MAY CO'S BASEMENT

Dajte dolžino obleke za praznično šivanje!

Napravite si izbiro iz te
ogromne skupine 1949 vzorcev v

Quadriga blago

59c

jard

• Fine kakovosti

• Sunfast and Tubfast

• Needleized Finish

• Solidne barve

• Veliki četverokiti

• Mali četverokiti

• Rožnato tkani

• V črtah

Quadriga blago, 80 square percale, ki je napravil dobro ime še pred eno generacijo... in zdaj je spet nazaj — boljši kot kdaj prej — v čisto novih, krasnih vzorcih za vsako šivanje, za vsako dekoracijo! Vsi quadriga percall so v 36 inch širini.

Basement Yard Goods

Ročno okrašene Ceramic lončenina

namizne svetilke

Aktualna vrednost 16.95

11.00

Izbira treh privlačnih stilov... Te krasne svetilke... kompletne s rayon taf-feta senčniki, da se pri-merijo močnim bazam... napravljene iz odlič-no ročno dekorirano ce-ramic lončenino. Vsa-kih treh modelov v mo-dri ali rožnati barvi. Worcester finish.

Izvirno naročila po pošti ali telefonu — CHerry 3000

Basement Lamps

ZIMSKO OBUVALO

V zalogi imamo zopet zimsko obuvalo
za ženske in moške

Women's 8-inch Beaver Bal-Kid

Vamping and Foxing:

Zenski visoki iz tople klobučevine, znotraj siva podlaga, spodnji del iz črne Kid kože (kozje) in z močnimi podplati, nizkimi petami, samo srednje široke EE mere od 6 do 9, cena \$7, št. 9.1, 10 pa 50c več.

Women's 8-inch Black Kid Lace Blucher
or Bal Shearling Lined:

Zenski iz črne Kid usnja, visoki z ovčjo podlago za mrzle noge, z nikimi petami in dobriimi usnjenimi podplati; imamo široke in EXTRA široke, mere od 6 do 9, cena \$8.50, številke 9.1, 10 pa 50c več.

Men's 9-inch Beaver Bal Kid Tip and Foxing:

Moški visoki iz tople kožuhoine, spodaj obšiti s črno Kid kožo, z dvojnimi podplati, prve so iz debele klobučevine, spodnje pa iz trpežnega usnja, široke EE, mere 6 do 11, \$7, številka 12 pa 50c več.

V zalogi imamo fino in trpežno obuvalo za vsakega v družini. Za moške imamo Florsheim obuvalo, za ženske pa poznane W. B. Coon, široke od B do EEEE. Sedaj je čas, da si nabavite svoje rubber galoše za zimo. Cene so vedno zmerne!

Se priporočamo cenjenemu občinstvu.

Spomnite se svojih v domovini!

LOUIS MAJER

SHOE STORE

6408-10 St. Clair Ave.

EX. 0564

1910

1948

NAZNANILO IN ZAHVALA

V globoki žalosti in potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je nemila smrt vzela iz naše srede našega draga sina in brata

Frank Pink Jr.

ki je preminul dne 14. novembra 1948 v najlepši dobi 38 let. Rojen je bil v Waukeganu, Ill.

Pogreb se je vršil dne 18. novembra 1948 iz Svetkovega pogrebnega zavoda, v cerkvi sv. Kristine in po opravljeni sv. maši zadušnici je bil položen k večnemu počitku na Kalvarijo pokopališče.

Tem potom se želimo prav prisrčno zahvaliti Rev. Bombaču za opravljeno pogrebno sv. mašo in druge cerkvene obrede.

Prisrčna zahvala vsem, ki so pokojnemu v zadnji pozdrav okrasili krsto s tako krasnimi vencii. Enaka lepa hvala vsem, ki so darovali za svete maše, da se bodo darovale za mir in blag pokoj njegove duše.

Lepa hvala vsem, ki so ga prišli kropiti, ko je ležal na mrtvaškem odru, kakor tudi vsem, ki so se udeležili sv. maše in pogreba, ter ga tako spremenili na njegovi zadnji poti do groba. Še posebna hvala pa nosilcem krste. Lepa hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile pri pogrebu na razpolago brezplačno.

Lepa hvala sosedom, ki so nam na en ali drug način kaj pomagali in nam bili ob strani v teh žalostnih dneh. Prisrčna hvala Mrs. Kováčik, Mr. in Mrs. J. J. Stark Jr. za njih toliko požrtvovalnost.

Lepa hvala August F. Svetek pogrebniemu zavodu za vso pomoč in postrežbo ter tako lepo urejeni pogreb. Ti, predragi naš nepozabni sin in brat, počivaj mirno v tako preranem grobu do svidenja nad zvezdami.

Zalujoči ostali:

FRANK in JENNIE PINK, starši
ALBERT, HERMAN in LOUIS, bratje
JENNIE in FRANCES, sestre

Cleveland, Ohio, 16. decembra 1948.